

زمين:

سارين جي فصل لاءِ اهڙي چيڪي يا لتيياسي زمين جي چونڊ ڪجي، جيڪا زرخيز هجي ۽ نامياتي مادو ڇڱي مقدار ۾ رکندي هجي.

سارين جون جنسون:

ديسي جنسن ۾ اري - 6، اري - 8، اري - 92، اري - 82، اري - 83، سدا حيات، ڪنول - 95، لطيفي، خوشبو - 95، شاداب، شعاع - 92، سرشار، مهڪ، شاندار ۽ ڪي ايس - 282 پوکڻ لاءِ موجود آهن. جڏهن ته هائبرڊ جنسون جهڙوڪ، گارڊ، شهنشاهه، انمول ۽ ڊائمنڊ وغيره پوکجن ٿيون.

سارين جي جنسن جو علائقي ۽ منڊ آهر پيچارو پوکڻ ۽ روئبو ڪرڻ لاءِ وقت

پيچارو پوکڻ جو وقت		جنسون
ڏکڻ سنڌ	اتر سنڌ	
(نئو بدين ۽ حيدرآباد ضلع جو تڏو محمد خان تعلقو)	(لاڙڪاڻو شڪارپور، جيڪب آباد، سکر، دادو ضلعي جا ميهڙ ۽ خيرپور ناٿن شاھ تعلقا)	اري، 6، اري، 8 سدا حيات
اپريل جي ٽئين هفتي کان مئي جي پئي هفتي تائين	مئي جي پئي هفتي کان جون جي پئي هفتي تائين	
مئي جي پئي هفتي کان جون جي ٽئين هفتي تائين	مئي جي آخري هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين	ڊي آر، 82، ڊر آر، 92
جون جي پهرين هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين	جون جي ٽئين هفتي کان جولاءِ جي پئي هفتي تائين	ڊر آر، 83
اپريل جي پهرين هفتي کان مئي جي پهرين هفتي تائين	اپريل جي پئي هفتي کان مئي جي پئي هفتي تائين	ڪنول، 95
مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين	جون جي پئي هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين	لطيفي
اپريل جي ٽئين هفتي کان مئي جي آخري هفتي تائين	مئي جي پئي هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين	خوشبو، 95، شاداب، شعاع، سرشار، مهڪ ۽ شاندار

روئبي جو وقت		جنسون
ڏکڻ سنڌ	اتر سنڌ	
(نئو بدين ۽ حيدرآباد ضلع جو تڏو محمد خان تعلقو)	(لاڙڪاڻو شڪارپور، جيڪب آباد، سکر، دادو ضلعي جا ميهڙ ۽ خيرپور ناٿن شاھ تعلقا)	اري، 6، اري، 8 سدا حيات
مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي پئي هفتي تائين	جون جي پئي هفتي کان جولاءِ جي پئي هفتي تائين	

ڊي آر، 82، ڊر آر، 92	جون جي آخري هفتي کان جولاءِ جي آخري هفتي تائين	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي ٽئين هفتي تائين
ڊر آر، 83	جولاءِ جي ٽئين هفتي کان آگسٽ جي ٻئي هفتي تائين	جولاءِ جي پهرين هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين
ڪنول، 95	جولاءِ جي ٽئين هفتي کان آگسٽ جي ٻئي هفتي تائين	جولاءِ جي پهرين هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين
لطيفي	جولاءِ جي ٻئي هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين	جون جي ٽئين هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين
خوشبو، 95، شاداب، شعاع، سرشار، مھڪ ۽ شاندار	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي ٽئين هفتي تائين	مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين

پڇ جو مقدار

بيجارو پوکڻ لاءِ تيار ڪيل اڌ ويسِي جون ٻه ٻاريون هڪ ايڪڙ جي روني لاءِ سفارش ڪجن ٿيون
۽ هڪ ٻاريءَ ۾ پڇ جو مقدار جنس وار هيٺ ڏجي ٿو.

جنس	اڌ ويسِي جي ٻاريءَ ۾ پڇ جو مقدار
اري، 6، اري، 8، سدا حيات، ڊي آر-92، ڊي آر-82، ڊي آر-83، ڪنول-95	6 کان 7 ڪلو گرام
خوشبو، 95، شاداب، شعاع-92، سرشار، مھڪ ۽ شاندار	3½ کان 4 ڪلو گرام

زمين جي تيارِي ۽ پوکي

جيڪڏهن زمين ڏيڳن ذريعي تيار ڪرڻي هجي ته 3 کان 4 خشڪيءَ جا هر ڏيڳ گهرجن. پر جيڪڏهن
ٽريڪٽر استعمال ڪرڻو هجي ته پوءِ راجا هر ذريعي اونها هر ڏجن. هر ڏيڳ بعد زمين کي 3 هفتا کليل ڇڏجي. ان
کانپوءِ 2 هر ڪلٽيوپيٽر جا يا هڪ هر پيٽر پيچڻ واري هر يعني روناويٽر جو ڏئي زمين کي پوکيءَ لاءِ تيار ڪجي.

پوکيءَ جا طريقا: روني رستي پوک:

سارين جي پوکي قطارن ۾ ڪجي. قطارن واري فصل ۾ پوتن جو گهريل تعداد يعني 80000 کان
100000 ملي ٿو. جنهن جي ڪري پيدائش سٺي لهي ٿي. قطارن واري فصل ۾ پوتن ۽ قطارن جي وچ ۾
20 سينٽي ميٽرن يا 8 انچن جو مفاصلو رکجي روني لاءِ هاڻ نديون وڌيون هر قسم جون مشينون پڻ
ايجاد ٿي ويون آهن.

پر جي لس واري طريقي سان روني ڪرڻو هجي ته پوءِ هڪ چورس ميٽر جي ڪاٺ جي چوڪائي
(فريم) اندر 25 سلا هئجن ته گهريل پوتن جو تعداد ملي ويندو.

ڇتر رستي پوک

هن طريقي سان ڏاکڻي سنڌ (لاٽ) جي ڪجهه علائقن ۾ ساريون پوکيون وڃن ٿيون. جنهن لاءِ تيار

زمين ۾ پاڻي ڏئي بچ ڇڏيو ويندو آهي.

ناڙيءَ رستي پوک

هن طريقي ۾ تيار زمين کي ريڇ ڪرڻ کان پوءِ وٽ اچڻ تي زمين کي ڪلٽيوٽر جا ٻه هر پويان ڳاڙي ٻڌي ڏجن. جنهن بعد ڪٽڪ وانگر ناڙي ڪجي. ليڪن پوکيءَ لاءِ ڏهه ٻارنهن ڪلاڪ پهرين بچ کي پُساڻي رکجي ته جيئن اهو ٿورو انگورجي وڃي. ان کان پوءِ ٿوري وقت لاءِ ڪنهن صاف جاءِ تي پکيڙجي ته جيئن اهو خشڪ ٿئي ۽ بعد ۾ پوکي ڪجي ته ٿو تهڙو سنو ٿيندو.

سڪي زمين ۾ سارين جي پوک:

سارين جي هن ٽيڪنالاجيءَ ۾ زمين کي سڪيءَ جا چڱيءَ ريت هر ڏئي زمين تيار ڪري ناڙيءَ رستي پوک ڪجي. پوکيءَ لاءِ قطار کان قطار جي وچ ۾ مفاصلو 8 انچ بيهارڻ گهرجي. ناڙي ڪرڻ کانپوءِ پاڻي ڏئي ڇڏجي. اهڙي طرح هاڻ دنيا ۾ اهڙيون ناڙيون به ايجاد ٿيون آهن، جن سان سڪي زمين ۾ بيجارو ناڙي ڪيو وڃي ٿو.

جڏهن زمين ڌار ڏئي وڃي، جنهن ۾ گهڻو ڪري هڪ هفتو لڳي وڃي ٿو. ان بعد پهرئين پاڻ طور هڪ پوري ڏي اي پي، اڌ پوري يوريا ۽ 12 ڪلوگرام پوتاش في ايڪڙ چٽي پھريون پاڻي ڏيڻ گهرجي. اهڙي طرح ٻيو پاڻ 20 ڏينهن بعد مٺي پوري يوريا في ايڪڙ ڏجي. جڏهن ته آخري پاڻ فصل جڏهن ڏيڍ تي پهچي ته مٺي پوري يوريا في ايڪڙ ڏيڻ گهرجي. هن پوکيءَ جي طريقي ۾ هن وقت DR-92 ۽ شاهڪار جنسون ڪامياب وڃي رهيون آهن.

جنسوار ڪيميائي پاڻن جون سفارشون

پاڻ ڏيڻ جو وقت	سفارش ڪيل مقدار في ايڪڙ
رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڏي اي پي ۽ اڌ پوري يوريا يا هڪ پوري يوريا ۽ پوٽيئون تي پوريون ايس ايس پي زمين ۾ چٽي مٿان ريڇ ڏجي جڏهن ته باقي رهيل يوريا مان مٺي پوري رونبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ مٺي پوري رونبي کان 40 کان 50 ڏينهن بعد	اري -6، اري -8، ڊي آر -92، ڊي آر -82، ڪنول -95 ۽ پوريون يوريا ۽ سوا پوري ڏي اي پي يا اڍائي پوريون يوريا ۽ پوٽيئون تي پوريون ايس ايس پي.
رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڏي اي پي ۽ مٺي پوري يوريا يا اڌ پوري يوريا ۽ پوٽيئون تي پوريون ايس ايس پي ڏجي. جڏهن ته باقي يوريا جي رهيل وزن مان اڌ رونبي کان 15 کان 20 ڏينهن بعد ۽ پوريون يوريا کان 35 کان 40 ڏينهن بعد	ڊي آر -83 سوا پوري يوريا ۽ مٺي پوري ڏي اي پي يا ڏيڍ پوري يوريا ۽ پوٽيئون ۽ پوريون ايس ايس پي
رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڏي اي پي ۽ يوريا جي پوريءَ جو چوٿون حصو ڏجي. جڏهن ته باقي يوريا جي رهيل وزن جو اڌ رونبي کان 15 کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو اڌ رونبي کان 35 کان 40 ڏينهن بعد	لطيفي سوا پوري يوريا ۽ سوا پوري ڏي اي پي
رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڏي اي پي ۽ اڌ پوري يوريا يا هڪ پوري يوريا ۽ پوٽيئون تي پوريون ايس ايس پي	سدا حيات پوريون يوريا ۽ سوا پوري ڏي اي پي يا اڍائي

ايس پي ڏجي جڏهن ته پوٽيون تي پوريون ايس ايس پي ڏجي رهيل يوريا جو هڪ حصو روئبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو حصو 50 کان 55 ڏينهن بعد ڏجي.	پوريون يوريا ۽ پوٽيون تي پوريون ايس ايس پي
مني پوري يوريا ۽ هڪ پوري ڊي اي پي پوکي ۽ کان پهريائين بنيادي وزن طور ۽ باقي رهيل مني پوري يوريا ڏيو نسرٽ وقت ڏجي.	خوشبو. 95 ڏيڍ پوري يوريا ۽ هڪ پوري ڊي اي پي
يوريا پاڻ جو اڌ وزن ۽ ڊي اي پي جو سمورو مقدار پوکي ۽ کان پهرين بنيادي وزن طور ۽ ناٽروجن پاڻ جو اڌ وزن ڏيو نسرٽ وقت ڏجي.	شاداب، شعاع، 92، سرشار مهڪ ۽ شاندار اڍائي پوريون يوريا ۽ سوا پوري ڊي اي پي يا اڍائي پوريون يوريا ۽ ٽي پوريون ايس ايس پي
روئبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي اي پي ۽ اڌ پوري يوريا يا هڪ ٻه پوريون زرخيزيا ٻه پوريون امونيمر فاسفيٽ ۽ هڪ پوري سلفيٽ آف پوٽاش ڏجي. جڏهن ته رهيل يوريا جو هڪ حصو روئبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو حصو 50 کان 55 ڏينهن بعد ڏجي.	هائبرڊ ٽي پوريون يوريا ۽ ڏيڍ پوري ڊي اي پي يا ٻه پوريون مونو امونيمر فاسفيٽ ۽ هڪ پوري سلفيٽ آف پوٽاش يا اڍائي پوريون يوريا ۽ ٻه پوريون زرخيز

پاڻي:

بيجارو هٽڻ کان 4 کان 6 ڏينهن پهرين ايترو ريڇ ڪجي. جيئن روئبي وقت زمين ۾ گهٽ ۾ گهٽ هڪ انچ پاڻي پينل هٽڻ گهرجي جنهن ۾ روئبو ڪجي. ان بعد آهستي آهستي فصل ۾ 3 کان 4 انچ تائين پاڻي وڌائڻ گهرجي. فصل مان پينل پاڻي نڪال به ڪبو رهجي. اهڙي طرح لباري کان 10 يا 15 ڏينهن پهرين پاڻي بند ڪرڻ گهرجي.

جڏهن ته ناڙي واري پوک ۾ فصل ۾ ڦوٽهڙي بعد پهرين پاڻي ڏجي ۽ باقي پاڻي مٿئين طريقي موجب ڏجن. اهڙي طرح ڇت ۾ وري شروعات ۾ ئي تڪڙا پاڻي ڏبا اچن ته جيئن ڦوٽهڙو جلد ۽ سنو ٿئي.

زنڪ جو استعمال:

ڪلراني هيٺاهين سخت چيٽهالين زمينن ۾ جتي لڳاتار پاڻي ٻيهي ٿو. اتي زنڪ جي کوٽ ٿئي ٿي. ان لاءِ زنڪ سلفيٽ (20 سيڪڙو) 16 ڪلوگرام في ايڪڙ يا آسٽريليا يا چائنا جو ٺهيل زنڪ سلفيٽ (36 سيڪڙو) 9 ڪلوگرام في ايڪڙ جي حساب سان اوتري ئي سڪل مٽي يا يوريا پاڻ سان ملائي فصل ۾ روئبي کان 15 کان 20 ڏينهن بعد چٽڻ گهرجي.

گندگاه:

مارڪيٽ ۾ ڪيترن ئي قسمن جو سارين جي فصل مان گندگاهه کي ختم ڪرڻ لاءِ گاهه مار زهر موجود آهن. جيڪي روئبي جي چار ڏينهن اندر پينل پاڻي ۽ استعمال ڪرڻ سان گندگاهه تي ضابطو آڻي سگهجي ٿو.

گوٽ پڙ:

ضرورت موجب جتي فصل ۾ گوٽ نظر اچي ته ان کي فوري طور تي پڙڻ گهرجي.

چيٽ:

روئبي ٿيل فصل ۾ ڪيئن يا گذر کان بچاءُ لاءِ هيٺ ڄاڻايل دائيڊار دوائن مان ڪابه هڪ پهرين پيرو روئبي بعد 35 کان 40 ڏينهن دؤران ۽ ٻيو پيرو 55 کان 60 ڏينهن دؤران استعمال ڪرڻ گهرجي. ان لاءِ

پاڊان 4 سيڪڙو 9 ڪلوگرام في ايڪڙ يا ورتاڪو 6 سيڪڙو 4 ڪلوگرام في ايڪڙ يا فيوراڊان 3 سيڪڙو 9 ڪلوگرام في ايڪڙ يا روتاپ 4 سيڪڙو 10 ڪلوگرام في ايڪڙ.

نوٽ:

ڊائيدار دوا جي استعمال کان اڳ پنن جي ڏارن ۽ ٻرن وغيره کي آلي مٽيءَ سان لپيو ڏجي ته جيئن دوا لڳل ٻارن جو پاڻي ٻين ٻارن ڏانهن وهي نه وڃي ۽ فصل ۾ پاڻيءَ جي سطح 4 کان 6 انچ بيهارڻ گهرجي.

اڇي پنيءَ وارو مهلو:

اڇي پنيءَ وارو مهلو يا سارين جي الي هن فصل کي گهڻو نقصان پهچائي ٿي. هي جيت ننڍڙو ٿئي ٿو، جيڪو فصل ۾ بيٺل پاڻيءَ جي مٿان نظر ايندو آهي ۽ فصل جي ٻوٽن تي هيٺيان کان حملو ڪندو آهي. جنهن ۾ ٻوٽن جي رس چوسي انهن کي سڪائي ڪارو ڪري ڇڏيندو آهي. جيڪي سڙي ختم ٿي ويندا آهن.

هن جيت جي نقصان کان بچڻ لاءِ پاڇائي پوک نه ڪرڻ گهرجي. ٻارن جا پنا هميشه ننڍا ٺاهڻ گهرجن. ڇاڪاڻ ته وڏن پنن جي ڪري فصل ۾ هوا ۽ اُس چڱي طرح نٿي لڳي جنهن ڪري مهلو وڌي ٿو. اهڙي طرح جن علائقن ۾ هي جيت شديد حملو ڪري ٿو، اتي هن جيت لاءِ قوت مدافعت رکندڙ جنسون جهڙوڪ: سدا حيات پوکڻ گهرجن ساڳئي وقت فصل کي گهاتو ٿيڻ نه ڏجي. فصل اندر هوا ۽ اُس جي صحيح گذر لاءِ جڏهن قطارون پاڻ ۾ ملي وڃن ته هٿن سان هر پنجن قطارن کان پوءِ ٻها ٺاهجن. اليءَ کان بچاءُ فصل پوکڻ کان اڳ ۾ ٻنيءَ ۾ بيٺل وڻن جي ڇانگ ڪرڻ گهرجي ته جيئن فصل ۾ ڇانورو نه ٿئي. سارين جي رونبي کان 55 ڏينهن بعد نائٽروجن وارو پاڻ نه ڏجي، ٻي صورت اليءَ جو مسئلو شدت اختيار ڪري ويندو.

وڌيڪ حملي جي صورت ۾ آميڊا گروپ جي ڪنفيڊور يا ايسيتامپرڊ گروپ جي موسپلان استعمال ڪري سگهجي ٿي.

سارين جو پن ويڙهو:

هن جيت جي موجودگيءَ جي جانچ رونبي بعد 40 کان 45 ڏينهن کان پوءِ شروع ڪجي. هن جيت جو به حملو چانوري واري هنڌ، گهاتي فصل ۽ گهڻي ڏنل نائٽروجن واري فصل ۾ وڌيڪ ٿئي ٿو. جنهن جو خيال رکڻ گهرجي.

هي جيت فصل جا پن ٽڪي ٿو ۽ انهن کي ويڙهي ڇڏي ٿو. 2 کان 3 پن ويڙهيل نظر اچن ته زهر جو استعمال ڪرڻ گهرجي. ان لاءِ سارين جي پن ويڙهي کان فصل کي بچائڻ لاءِ پيرائٿرائيڊ گروپ جون دوائون يعني لمڊا سپهاٿيوٿرين ۽ ان سان ملندڙ دوائون استعمال ڪجن.

سارين جي جونءَ:

هي جيت سارين ۾ رونبي بعد 20 کان 25 ڏينهن کان وٺي خاص طور تي ڪسين جي پاسن تي نظر اچن ٿا. اهڙي طرح هن جيت جي شروعات ۾ غير هموار زمين ۾ پاڻيءَ جي سطح کان مٿي بيٺل ٻوٽن ۾ حملو ٿئي ٿو. تنهن ڪري زمين کي هموار بنائي پوکي ڪجي ته جيئن سني فصل کي پاڻي هڪجهڙو ملي ۽ ڪسين ۽ پنن وغيره جي ڪناري سان ٿيل گنڊير گاهه کي جلد ختم ڪجي.

هي جيت عام طور تي جسامت ۾ تمام ننڍڙا ۽ ٻوٽن جي ٻاهرين پٺن اندر ڏانڊين کي ڇهڻيل نظر ايندا آهن. جيڪي ٻوٽن جو رس چوسي وٺندا آهن ۽ نتيجي ۾ متاثره ٻوٽن جي واڌ ويجهه رُڪجي وڃي ٿي. ٻوٽا پيلاڻي سُڪي وڃن ٿا ۽ سنگ ننڍا خالي يا ان جا داڻا گهٽ تعداد ۾ ٿين ٿا. جيڪڏهن فصل ۾ جونءَ جو حملو نظر اچي ته پوءِ روٺي جي 35 کان 40 ڏينهن تي ڊاٽن ٿيوارن گروپ جي زهر جويا ڪنهن به ماٿي سائڊ يا ان سان ملندڙ زهر جو استعمال ڪجي.

بيماريون:

1. رٿيءَ جي بيماري: بيماريءَ کان پاڪ صاف ۽ صحتمند بچ استعمال ڪجي. حملي جي صورت ۾ اسڪور 150 ملي لٽر في ايڪڙ يا ڊائيڻينوڪوناڙلول 150 ملي لٽر في ايڪڙ تي اسپري ڪجي.
 2. ڪاٺيءَ جي بيماري: بيماريءَ کان پاڪ صاف ۽ صحتمند بچ استعمال ڪجي. حملي جي صورت ۾ اسڪور 150 ملي لٽر في ايڪڙ يا ڊائيڻينوڪوناڙلول 150 ملي لٽر في ايڪڙ تي اسپري ڪجي.
- بچ کي پوکڻ کان اڳ بيمارين جي بچاءَ وارو زهر لڳائي پوءِ پوکجي ۽ بچ صحتمند پوکڻ گهرجي. سارين واري زمين ۾ پوٽاش وارو پاڻ ڏيڻ گهرجي. پوک پاڇائي نه ڪجي ۽ پاڻ جو سفارش ڪيل مقدار ڏجي فصل مان گندگاه صاف ڪورهي.

کوئن کان بچاءَ:

کوئن کان فصل کي بچائڻ لاءِ راکومن يا ڪلورو فوسفيٽان بيت استعمال ڪرڻ گهرجي يا ڌرتن ۾ ساڻي ماگ پاڻوڊر واس ڪرڻ گهرجي. يا وري فاسٽاڪسن جي هڪ ٽڪي هڪ ڌوڙ ۾ استعمال ڪجي ۽ ان کان پوءِ ڌرتي کي مٽي سان بند ڪرڻ گهرجي.

لاٻارو

جڏهن ساريون 95 سيڪڙو بچي وڃن ۽ سنگ ۾ پلال جهڙو رنگ ڏيکارين ته لاٻارو شروع ڪجي. لاٻاري ڪرڻ وقت سارين جون سٿريون ترتيبوار ۽ هڪ ڪريون ڪري ٻڌجن ۽ اتي ئي زمين ۾ 2 کان 4 ڏينهن سڪڻ لاءِ ڇڏجن. لاٻاري لاءِ هاڻ ننڍيون هٿ سان هلندڙ موٽر واريون مشينون اچي ويون آهن. اهي به استعمال ڪري وقت ۽ محنت بچائي سگهجي ٿي. گهڻي ايراضيءَ جي صورت ۾ ڪمبائن هارويستر جي استعمال سان وقت ۽ مزدوريءَ جي بچت سان گڏ لاٻاري ۽ لاٻاري کان پوءِ وارا نقصان گهٽائي سگهجن ٿا.

اسٽوريج

سارين کي اسٽور ڪرڻ کان پهرين چڱي طرح اُس ۾ سڪائڻ تمام گهڻو ضروري آهي. بي صورت ۾ سارين ۾ موجود نمي يا گهر جي ڪري گرمي جو درجه حرارت تمام گهڻو وڌي ويندو آهي. ان کان علاوه سارين ۾ فونڊي (Fungus) لڳي ٿي. جنهن جي ڪري چانور جو معيار ۽ ڊاٽو تمام گهڻو متاثر ٿئي ٿو. ان لاءِ سارين کي سج جي روشني ۾ هڪ به ڏينهن سڪائڻ ضروري آهي ته جيئن گهريل معيار کي برقرار رکي سگهجي.